

Biuletyn Polonistyczny

12.03.2024

Stulecie Herberta

Fundacja im. Zbigniewa Herberta, w przypadającą w roku 2024 setną rocznicę urodzin autora „Pana Cogito”, przedstawia plany związane ze świętowaniem tego jubileuszu. Zaplanowany na cały rok cykl działań i wydarzeń zatytułowany „Stulecie Herberta” ma pokazać wciąż żywą siłę twórczości poety. Ma też być okazją do spojrzenia na ostatnie sto lat przez pryzmat dzieła autora „Struny światła” – dzieła nadal poruszającego i stawiającego fundamentalne pytania. „Stulecie Herberta”, zainicjowane już w roku 2023, swoją kulminację będzie miało w październiku 2024 roku – podczas kilkudniowego celebrowania Urodzin Poety (29 października).

„Stulecie Herberta” to duże przedsięwzięcie, do którego Fundacja długo się przygotowywała” – mówi dr Maria Dzieduszycka, prezes Fundacji im. Zbigniewa Herberta. „Zaplanowaliśmy cykl komplementarnych względem siebie działań edukacyjnych, społecznych i artystycznych związanych z setną rocznicą urodzin Zbigniewa Herberta. Działania te – o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym – mają pokazać, że dzieło autora „Pana Cogito” jest nadal żywe, że elektryzuje myśl, porusza wyobraźnię, zadaje pytania, z którymi wciąż na nowo powinniśmy się mierzyć” – dodaje dr Maria Dzieduszycka.

Wśród wydarzeń zaplanowanych przez Fundację im. Zbigniewa Herberta w ramach obchodów jubileuszu 100-lecia urodzin Poety znalazły się:

Międzynarodowa Nagroda Literacka im. Zbigniewa Herberta

Nagroda Literacka im. Zbigniewa Herberta przyznawana jest od 2013 roku przez międzynarodowe jury (które tworzą poeci, krytycy i wydawcy o światowej renomie) za wybitne dokonania artystyczne i intelektualne nawiązujące do idei, wokół których grawitowała twórczość patrona Nagrody. Jej laureatami byli dotąd: W.S. Merwin, Charles Simic, Ryszard Krynicki, Lars Gustafsson, Breyten Breytenbach, Nuala Ni Dhomhnaill, Agi Miszol, Durs Grünbein, Yusef Komunyakaa, Marianna Kijanowska i Tomas Venclova.

Podaruj Wiersz

Celem akcji jest propagowanie idei wiersza jako daru (więcej informacji: **podarujwiersz.pl**). W tym roku akcja po raz kolejny przeprowadzona zostanie nie tylko w Polsce, ale i w wielu innych krajach, co będzie możliwe dzięki nawiązanej

przez Fundację współpracy z międzynarodową siecią Szkół Stowarzyszonych UNESCO. Tym razem wierszami do przepisania i podarowania będą wybrane przez uczestników akcji wiersze Herberta. Symboliczna inauguracja zaplanowana jest 21 marca – w Światowy Dzień Poezji. Działania wspierające realizację akcji to m.in. warsztaty przygotowujące moderatorów akcji, warsztaty czytania wierszy (rozwijające ideę wiersza jako daru) oraz warsztaty kaligrafii (odręcznego pisania).

Debaty Herbertowskie

To przede wszystkim cykl rozmów i esejów mówionych na temat kluczowych kwestii stawianych przez dzieło Herberta. Elementem każdego ogniwa cyklu – obok esejów mówionych i dyskusji – będzie komentowana antologia wierszy poety (wiersze wybiorą, przeczytają i skomentują uczestnicy debat). W ramach tego projektu zaplanowano:

- „Debaty Herbertowskie” - cykl rozmów i esejów mówionych poświęconych twórczości Herberta oraz komentowanych antologii jego wierszy;
- „Herbert dzisiaj” - rozmowa laureatów Międzynarodowej Nagrody Literackiej im. Zbigniewa Herberta;
- „Herbert: archipelagi” – poświęcone Herbertowi seminaria i konwersatoria dla studentów oraz monograficzny numer kwartalnika „Konteksty” wydawanego przez Instytut Sztuki PAN.

Urodziny Poety

Uroczysty wieczór poezji Zbigniewa Herberta w dniu jego setnych urodzin, tj. 29 października 2024 r. W wydarzeniu udział wezmą wybitni poeci (z Polski i innych krajów), dla których dzieło Herberta jest ważnym punktem odniesienia.

Szkoła Herberta

Działania edukacyjne w szkołach i domach kultury:

- „Herbert: odczytania” - cykl lekcji mistrzowskich i warsztatów: „Sztuka czytania”, „Sztuka pisania”, „Poezja i pamięć”;
- „Herbert: teatr wiersza” - cykl warsztatów aktorskich skoncentrowanych na wierszach Herberta.

Biblioteka Poety

Działania związane z ważnymi książkami Herbertowskimi, które mają ukazać się w 2024 roku – w Polsce i za granicą. W ramach tego projektu zaplanowano:

- „Kanon Herberta. Tryptyk” - reedycja tomów „89 wierszy” i „Król mrówek” oraz publikacja wyboru esejów poety;
- „Czytając” - cykl wydarzeń związanych z publikacjami planowanymi na rok 2024, m.in.: anglojęzyczny wybór wierszy Herberta (John Maxwell Coetzee i Alissa Valles, Anglia), anglojęzyczny tom „Rekonstrukcja poety: wiersze rozproszone, sztuki radiowe” (Alissa Valles, USA), „Chciałem opisać” (wybór

esejów, Słowenia), kalendarium życia i twórczości Herberta (Henryk Citko, Polska), inwentarz biblioteki poety (Dorota Fortuna, Polska), monografia „Tekst i rękopis. O brulionach Zbigniewa Herberta” (Francesca Fornari, Włochy).

Głosy - Audioteka

Działania związane z przygotowaniem i udostępnieniem materiałów audio związanych z dziełem Herberta (w tym zwłaszcza prezentujących jego wiersze - w interpretacjach aktorskich i w odczytaniach krytyków zajmujących się poezją współczesną). W ramach tego projektu zaplanowano:

- antologie - antologia wierszy Herberta w interpretacjach wybitnych aktorów różnych pokoleń (pierwsza pomyślana w ten sposób i przygotowana przez Fundację antologia audio to dziesięć wierszy z tomu „Raport z oblężonego Miasta” - nagrania tworzące ten wybór dostępne są na stronie fundacjaherbeta.pl);
- podcasty - antologia wypowiedzi o spotkaniach z Herbertem i jego dziełem.

Głosy - Teatr

Działania związane z takimi teatralnymi i parateatralnymi formami uobecniania utworów Herberta, w których wybrzmiewający na żywo tekst staje się pogłębioną rzeczywistą obecnością rozumianą artystycznie i egzystencjalnie, ale też - duchowo (misteryjnie). W ramach tego projektu zaplanowano:

- „Herbert live” - cykl performatywnych czytań wierszy Herberta; m.in. podczas festiwalu Warszawa Wierszy, którego edycja w roku 2024 - zatytułowana „Studium przedmiotu” - dedykowana będzie Herbertowi, oraz podczas festiwalu SchulzFest 2024 w Drohobyczu (Ukraina);
- „Sztuki na głosy i dźwięki” - czytania performatywne dramatów radiowych Herberta (z udziałem improwizujących na żywo muzyków);
- „Godzina wierszy” - spektakl poetycki według scenariusza przygotowanego przez Herberta i zrealizowanego 25 maja 1989 roku zostanie przedstawiony w Teatrze Narodowym w Warszawie w listopadzie.

Pamiętanie: Miłosz - Herbert

Wydarzenie odbędzie się w dniach 14-16 sierpnia w Krasnogrudzie i będzie rodzajem misterium, w którym kluczową rolę odegrają dwa przenikające się pasma: „teatr wierszy” (wiersze wybrzmiewające w głośnych odczytaniach) i „głosy” (debaty, hermeneutyczny namysł, komentarze, rozwinięcia). Każdy dzień będzie miał swój motyw przewodni inicjowany w porannej debacie i następnie rozwijany w głosach, warsztatach, czytaniach etc. Wśród tematów debat i wątków przewodnich poszczególnych dni znajdują się: „duchowość wiersza”, „poezja jako pamięć” oraz „demony historii”.

„**Stulecie Herberta**” pomyślane jest jako cykl działań i wydarzeń pokazujących, że literatura potrafi łączyć, że uczy rozumieć to, co inne i tajemnicze, że ze

szczególną siłą inspiruje i uwrażliwia, daje do myślenia, budzi wyobraźnię. Taką siłę ma twórczość autora „Pana Cogito” i przygotowane przez Fundację im. Zbigniewa Herberta wydarzenia realizowane w ramach obchodów 100-lecia urodzin Poety są zaproszeniem do wejścia w pole oddziaływania tej siły.

„Na sto lat, które minęły od narodzin Poety, warto spojrzeć przez pryzmat jego twórczości. Takie spojrzenie uzmysławia, jak celnie Herbert diagnozował swój czas, w jak przenikliwy sposób patrzył na świat, jak wyraziście widział jego grozę i piękno, jak umiejętnie – płynąc pod prąd, dążąc do prawdy, nazywając rzeczy po imieniu – sięgał do źródeł i w jak wizjonerski sposób wyprowadzał z nich wątki biegnące w przyszłość” – **wyjaśnia prof. Paweł Próchniak, Członek Rady Fundacji im. Zbigniewa Herberta, współautor projektu „Stulecie Herberta”**. *„Poprzez „Stulecie Herberta” chcemy wyakcentować żywą obecność dzieła Poety – w Polsce i na świecie. Dlatego zamierzamy pokazać, że dzieło to wciąż mówi rzeczy ważne i konieczne, że zadaje dramatyczne pytania i udziela intrygujących odpowiedzi, że jest – i powinno pozostać – jednym z kluczowych punktów odniesienia w namyśle nad ludzką rzeczywistością, nad jej fundamentami i perspektywami”* – **dodaje prof. Paweł Próchniak**.

Partnerem strategicznym Fundacji im. Zbigniewa Herberta w ramach obchodów 100-lecia urodzin Zbigniewa Herberta jest Biblioteka Narodowa.

Projekt dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

Kontakt dla mediów: Sylwia Olczak, PRIMUM PR, e-mail: s.olczak@primum.pl

(Komunikat prasowy)

Do pobrania:

- Stulecie_Herberta_komunikat_prasowy.pdf

Linki:

- <https://www.facebook.com/FundacjaHerberta>
- <https://fundacijaherberta.com/>

Słowa kluczowe: Herbert Zbigniew, Stulecie Herberta, obchody jubileuszowe